

SITRA

**POIMINTOJA
TAITEEN JA
KULTTUURIN
VAIKUTUKSISTA
*OPPIMISEEN***

#KulttuuriVOS

- Culture and Sport Evidence programme (CASE). (2010). Understanding the impact of engagement in culture and sport: a systematic review of the learning impacts for young people. London: Department for Culture, Media and Sport. <https://www.gov.uk/government/publications/case-programme-understanding-the-drivers-impacts-and-value-of-engagement-in-culture-and-sport>

Systemaattinen tarkastelu taiteen vaikutuksista oppimiseen nuorilla ihmisillä

Englannissa vuosina 2008-2010 toteutettu The Culture and Sport Evidence (CASE) –ohjelma oli usean toimijan yhteinen suurhanke, jonka tavoitteena oli tuottaa tutkimusta julkisen päätöksenteon tueksi: miten julkista rahaa tulisi käyttää, jotta osallistuminen taiteeseen ja urheiluun sekä siitä syntyvä yhteiskunnallinen arvo voitaisiin maksimoida.

Hankekokonaisuuteen liittyvässä meta-analyysissä tarkastellaan taiteen ja urheilun vaikutuksia nuorten (alle 19-vuotiaiden) oppimiseen. Analyysia varten koottiin 68434 (!) aihepiiriin liittyvää tutkimusta. Moniportaisen valintamenettelyn jälkeen taiteiden vaikutuksia oppimiseen tarkasteltiin tarkemmin 28 korkealaatuisen tutkimuksen perusteella. Tutkimusten mukaan ohjattuihin taideaktiviteetteihin osallistuminen

- **parantaa koulumenestystä yläkoulu- ja lukioikäisillä oppilailla** (testitulosten ollessa 1-2% parempi kuin taidetta harrastamattomilla muiden lähtökohtien ollessa samoja.),
- **parantaa esikoulu- ja alakouluikäisten lasten varhaista lukutaitoa,**
- **parantaa nuorten ihmisten kognitiivisiä kykyjä** (perustuen useaan älykkyyden mittariin, testitulosten ollessa keskimäärin 16-19% taidetta harrastamattomia korkeampia), sekä
- **parantaa nuorten ihmisten oppimisvalmiuksia** (transferable skills) (testitulosten ollessa 10-17% parempia kuin taidetta harrastamattomilla).

- Deasy, Richard J. (Ed.). (2002). Critical Links: Learning in the Arts and Student Academic and Social Development. Washington, D.C.: Council of Chief State School Officers. <http://www.aep-arts.org/wp-content/uploads/Critical-Links.pdf>

Taiteiden oppimisen vaikutukset oppilaiden akateemiseen ja sosiaaliseen kehitykseen

Katsaus tarjoaa tiivistelmän 62 tutkimuksesta, jotka tarkastelevat taiteiden oppimisen vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin ja akateemisiin taitoihin. Taidemuotoina mukana ovat tanssi, draama, musiikki, visuaalinen taide sekä monitaide, joihin kuhunkin liittyviä tutkimuksia tarkastellaan erillisissä yhteenvetoartikkeleissa. Alan tutkijat tiivistävät artikkeleissa tutkimuksissa esiin nousseita havaintoja seuraavasti:

- **Tanssin** todetaan olevan erityisen tehokas keino luovan ajattelun kolmen osa-alueen vahvistamiseen: sujuvuuteen, omaperäisyyteen ja abstraktiin ajatteluun.
- **Draamalla** todetaan olevan vähintään 14 "taattua" hyötyä, ml. abstraktien käsitteiden konkretisointi, kapea-alaisten faktojen syvä oppiminen ja kiinnittäminen laajempaan asiayhteyteen, omien kokemusten reflektointi ja vertailu toisten kokemuksiin, uusien aineiden oppimiseen rohkaistuminen, sanaston kehitys, piilevien asioiden havainnointi sekä erilaisten persoonallisuuksien ja ajatusten sietokyky.
- **Musiikilla** todetaan olevan tutkimusten nojalla positiivisia vaikutuksia kielellisiin taitoihin, matemaattisiin taitoihin, avaruudelliseen hahmotuskykyyn sekä kognitiiviseen kehitykseen. Lisäksi musiikin todetaan vaikuttavan terapeuttisesti sosiaalisten taitojen ja tunteiden kehitykseen sekä käyttäytymiseen.

- **Visuaalisilla taiteilla** havaittiin vaikutuksia esimerkiksi aktiiviseen lukutaitoon ja päättelykykyyn, ja
- **Monialaisen taiteen** vaikutukset kohdistuivat laajasti opittaviin sisältöihin, ammattilliseen kehitykseen, kumppanuuksiin ja oppimiseen itseensä.

- Lasten ja Nuorten säätiö, Anna Jussilainen (27.11.2017)

<http://www.nuori.fi/toiminta/taidot-elamaan>

Taide tukee sosiaalisia taitoja

Lasten ja nuorten säätiön järjestämissä taidetyöpajoissa vahvistetaan nuorten osallisuutta ja sosiaalisia taitoja. Ammatilliseen koulutukseen valmistautuvat VALMA-luokkalaiset vahvistavat itsetuntoaan, rohkeuttaan ja vuorovaikutustaitojaan sirkuksen, lyhytelokuvan ja musiikin parissa. "Opin rohkeutta. Nyt mä uskallan paljon paremmin mennä uusiin paikkoihin ja juttelemaan muille," kertoo työpajaan osallistunut nuori. Taidetyöskentelyn on havaittu vahvistavan myös nuorten luovaa ongelmanratkaisukykyä ja kriittistä ajattelua, jotka ovat keskeisiä työelämässä tarvittavia taitoja. 100 nuorta pääsi testaamaan työelämätaitojaan käytännössä, kun Valmet tarjosi nuorille palkallisen työharjoittelupaikan. Yhteistyössä olivat mukana myös Academic Work ja Workpilots. Nuorten jatkopolutus on yksi säätiön tärkeimmistä tehtävistä.

<http://www.nuori.fi/2017/12/12/ryijy-kasvattaa-rohkeutta/>

<http://www.nuori.fi/toiminta/glow/>

Nuoriin sijoittaminen on ekoteko

Nuoret oppivat kestävästä kehityksestä ja kierrätyksestä taiteen avulla, omin käsin tekemällä Glow-taidetyöpajoissa. Työpajat toteutettiin Lasten ja nuorten säätiön ja maailman vastuullisimmaksi tähtäävän työvaateyrityksen Touchpoint:in yhteistyönä. Kädentaitojen lisäksi nuoret vahvistivat itsetuntoaan, rohkeuttaan ja sosiaalisia taitojaan: "Ylitin itseni, kun uskaltauduin puhumaan ryhmässä", kertoo yksi nuorista. Työpajatyöskentely poiki nuorille myös jatkumahdollisuuksia harjoitteluun sekä palkallisiin keikkatöihin Touchpoint:ille. Nuorten jatkopolutus on yksi säätiön tärkeimmistä tehtävistä.

- Lehtikoinen, K. & Vanhanen, E. (toim.). (2017). Taide ja hyvinvointi. Katsauksia kansainväliseen tutkimukseen. Taideyliopisto, Kokos-julkaisusarja 1/2017. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7218-16-7>

Katsauksia taiteen ja hyvinvoinnin kansainväliseen tutkimukseen

Laajan Artsequal-tutkimushankkeen julkaisu esittelee taiteen hyvinvointivaikutuksia kuvaavia tutkimuksia vuosien 2010 ja 2017 väliltä. Vaikutuksista on koottu synteetit viiden eri kohderyhmän osalta: lapset ja nuoret, vammaiset ja erityistä tukea tarvitsevat, maahanmuuttajat, mielenterveyskuntoutujat sekä ikääntyneet. Koosteessa todetaan, että taidetoiminta voi

- parantaa nuorten itsetuntoa, itseilmaisua ja empatiakykyä sekä vähentää stressiä
- opettaa autistisia lapsia ilmaisemaan mielipiteitään taidetoiminnan yhteydessä
- vahvistaa maahanmuuttajien kotoutumista
- vähentää masennusta mielenterveyskuntoutujilla
- auttaa ikääntyneitä saavuttamaan flow-tilan, jonka aikana fyysiset kivut vähenevät.

- DICE consortium (2010). Making a World of difference: A DICE resource for practitioners on educational theatre and drama. <http://www.dramanetwork.eu/>

Draaman käyttö elinikäisen oppimisen avaintaitojen vahvistajana

DICE ("Drama Improves Lisbon Key Competences in Education") –projekti oli EU-rahoitteinen kaksivuotinen ja monikulttuurine hanke, joka tutki opetuksellisen teatterin ja draaman vaikutuksia viiden elinikäisen oppimisen avaintaidon (ns. Lissabonin avaintaidon) kehitykseen. Tutkimus toteutettiin 12 maassa ja siihen osallistui lähes viisi tuhatta 13-16 –vuotiasta nuorta.

Tutkimuksessa havaittiin, että verrattuna ikätovereihinsa, jotka eivät olleet osallistuneet opetuksellisen teatterin tai draaman ohjelmiin, ohjelmiin osallistuneet nuoret

- saivat korkeampia arvioita opettajiltaan kaikissa suhteissa,
- tunsivat suurempaa luottamusta tehtävien lukemisessa ja ymmärtämisessä,
- tunsivat suurempaa luottamusta kommunikoinnissa,
- tunsivat todennäköisemmin olevansa luovia,
- pitivät enemmän koulunkäynnistä ja kouluaktiiviteeteista,
- olivat parempia ongelmanratkaisijoita,
- hallitsivat paremmin stressiä,
- olivat selkeästi suvaitsevaisempia vähemmistöjä ja maahanmuuttajia kohtaan,
- olivat aktiivisempia kansalaisia ja osoittivat enemmän äänestysaktiivisuutta,
- osoittivat enemmän kiinnostusta julkisiin asioihin osallistumiseen,
- olivat empaattisempia, ja huolehtivat muista,
- olivat kyvykkäämpiä vaihtamaan näkökulmaa,
- olivat innovatiivisempia ja yritteliäämpiä,
- olivat tulevaisuuteen suuntautuneempia ja suunnitelmallisempia,
- olivat halukkaampia osallistumaan kaikkeen taiteeseen ja kulttuuriin, ei vain esittäviin taiteisiin,
- viettivät vähemmän aikaa katsellen TV:tä tai pelaten tietokonepelejä, ja enemmän aikaa koulussa, lukien, kotitöitä tehden, pelaten, jutellen ja perheenjäsenten kanssa,
- tekivät enemmän perheensä eteen ja olivat todennäköisemmin osa-aikatoissa,
- olivat todennäköisemmin luovia yksin tai ryhmässä,
- olivat todennäköisemmin luokkansa keskushahmoja,
- viihtyivät paremmin kotona, ja
- omasivat paremman huumorintajun.

Tutkimus tuloksena todettiin, että teatterilla ja draamalla on merkittävä ja objektiivisesti mitattavissa oleva vaikutus viiteen elinikäisen oppimisen avaintaitoon: (1) omalla äidinkielellä kommunikointiin, (2) oppimaan oppimiseen, (3) ihmisten ja kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen, sosiaalisiin taitoihin ja kansalaistaitoihin, (4) yrittäjyyteen sekä (5) kulttuuriseen ilmaisuun.

- Berthoin Antal, A. & Strauß, A. (2013). Artistic interventions in organisations: Finding evidence of values-added. Creative Clash Report. Berlin: WZB.
http://www.wzb.eu/sites/default/files/u30/effects_of_artistic_interventions_final_report.pdf

Taideinterventioiden lisäarvo organisaatioille

Taideinterventioiden käyttöä yrityksissä arvioiva kokoomatutkimus jäsentää tarkastelemaansa 47 eri taustatutkimuksen perusteella 29 eri kategoriaa taiteen käytön vaikutuksista organisaatioissa. Nämä kategoriat on edelleen ryhmitelty 8 ryhmään:

1. liiketoiminnan mittareihin vaikuttaviin strategisiin että operatiivisiin vaikutuksiin,
2. organisaation kehityksen vaikutuksiin,
3. vaikutuksiin henkilösuhteisiin,
4. henkilökohtaisen kehittymisen vaikutuksiin,
5. yhteistyön prosesseihin kohdistuviin vaikutuksiin,
6. taiteellisten työtapojen omaksumiseen,
7. laajemmin ja eri tavoin näkemiseen, sekä
8. aktivointiin.

Vaikutuksen alueista erityisesti kaksi viimeistä nähdään mahdollisina muutoksen katalyytteinä organisaatiossa. Tutkimuksessa taiteen käytön erityinen vahvuus nähdään sen kyvyssä avata uusia "mahdollisuuksien avaruuksia", oivallusten kautta syntyvässä energiassa sekä sen synnyttämässä yhteistyöstä rinnakkaisen työskentelyn sijaan. Organisatoristen vaikutusten todetaan syntyvän pääasiassa heijastusvaikutuksina yksilöiden ja ryhmien kokemuksista.

- Rönkä, A.L., Korhonen, P., Liski, M., Rantala, P., Sainio, E. & Vanhanen, E. (2013). Taidetta työelämään – Valtakunnallisen TAIKA-hankekokonaisuuden toimenpiteet ja tulokset.
<http://blogs.helsinki.fi/taika-hanke/files/2009/02/Taidetta-työelämään.pdf>

Taidetta työelämään

"TAIKA-hankekokonaisuuden (2008–2013) tehtävänä oli edistää ja tutkia taidelähtöisten menetelmien käyttöä työelämässä. Taidelähtöisillä menetelmillä tarkoitetaan esimerkiksi teatterin, tanssin, kuvataiteen, kirjoittamisen tai musiikin menetelmien käyttämistä osana organisaation, työyhteisön tai henkilöstön kehittämistä.

Hankkeissa järjestettiin pitkäkestoista taidetoimintaa yli 20 työpaikalla. Pitkiin taideprojekteihin osallistui yhteensä noin 600 osanottajaa. Pitkien prosessien lisäksi toteutettiin lyhytkestoisia työhyvinvointipäiviä 15 työyhteisössä. Johtopäätöksenä todetaan, että taide voi saada aikaan muutoksia työn sisällön, työkuulttuurin ja organisaation tasolla.

Taidetoiminta ei anna työpaikan kehittämiskohteisiin patenttiratkaisuja vaan se on ennemminkin katalysaattori, joka käynnistää ja edistää kehittämisprosesseja. Taidetoiminta voidaan määritellä "näkyväksi tekijäksi", joka paljastaa vakiintuneita rooleja, keskustelun tapoja ja rutinoituneita käyttäytymismalleja – ja auttaa löytämään uusia näkökulmia. Taidetoiminnan vaikutukset näkyvät selvimmin siinä, että se toimii yhteisöllisyyden vahvistajana edistämällä vapautunutta ilmapiiriä, avoimuutta, vuorovaikutusta, luottamusta ja kykyä sietää erilaisuutta työyhteisön sisällä."

- Burnaford G., Brown, S., Doherty J. & McLaughlin, H. J. (2007). Arts Integration Frameworks, Research & Practice. A Literature Review. Washington, DC: Arts Education Partnership.
<http://www.aep-arts.org/wp-content/uploads/Arts-Integration-Frameworks.pdf>

Kirjallisuuskatsaus taiteen opetuksellisen käytön viitekehyksiin, tutkimukseen ja käytäntöön

Laaja kirjallisuuskatsaus avaa taiteen opetuksellisen käytön (Arts Integration) historiaa, määritelmiä, viitekehyksiä ja menetelmiä, sekä tarjoaa tiivistelmät vuosina 1995-2007 pääasiassa Yhdysvalloissa tehdyistä keskeisistä aihepiirin tutkimuksista ja raporteista. Katsauksessa esitellään

- 8 laaja-alaista tutkimusohjelmaa
- 2 meta-analyysiä
- 8 yksittäistä tutkimusta
- 40 väitöskirjaa
- 1 kansainvälinen kooste
- 12 opettajankoulutukseen liittyvää tutkimusta
- 65 taiteen käytön menetelmiä ja käytöntöjä kuvaavaa tutkimusta tai raporttia tanssin, draaman, musiikin, visuaalisen taiteen ja monitaiteen saralta.

Kirjallisuuskatsauksessa ei tehdä yhteenvedoa esitellyistä tutkimuksista.

- Chand O'Neal, I. (2014). Selected Findings from the John F. Kennedy Center's Arts in Education Research Study: An Impact Evaluation of Arts-Integrated Instruction through the Changing Education through the Arts (CETA) Program. Washington, DC: The John F. Kennedy Center for the Performing Arts. <http://artsedge.kennedy-center.org/CETAWhitePaper>

Vaikutusten arvio taidetta hyödyntävästä opetuksesta

Laaja tutkimus tarkastelee taiteen opetuksellista käyttöä 32 eri koulun neljäs- ja viidesluokkalaisten hyödyntäen vertailuryhmää ilman vastaavaa opetusta. Keskiössä on luovuuden ja oppimishalukkuuden tarkastelu. Luovuuden nähdään kattavan kekseliäisyyden, positiivisen asenteen, sosiaalisen luovuuden, joustavuuden ja luovat persoonallisuuspiirteet. Oppimishalukkuutena tarkastellaan tunnetason sitoutumista, kiinnostusta, vaivannäköä ja sisukkuutta.

Tutkimuksessa todetaan, että taidetta hyödyntävät luokat ovat luovempia, sitoutuneempia oppimiseen ja tehokkaampia ongelmanratkaisijoita kuin taidetta opetuksessa hyödyntämättömät luokat.

